

Status for energiselskabernes energispareindsats 2016

Kontor/afdeling

Center for Systemanalyse,
Energieffektivitet og Global
Rådgivning

Dato

12. december 2017

J.nr. 2017 -3529

AKHO/TKJ

Sammenfatning

Net- og distributionsselskaberne har siden 2006 haft en forpligtelse til at realisere energibesparelser i slutforbruget. Rammerne og principperne for energibesparelserne har været fastsat i frivillige aftaler med net- og distributionsselskaberne. Den seneste aftale om energiselskabernes energispareindsats (energispareindsatsen) er indgået d. 16. december 2016 og fastsætter et energisparemål på 10,1 PJ i perioden 2016 – 2020.

Net- og distributionsselskaberne inden for el, fjernvarme, naturgas og olie har samlet indberettet energibesparelser på 11,0 PJ i 2016. Dette skal ses i forhold til energisparemålet på 10,1 PJ, og de indberettede besparelser udgør således 109 pct. af selskabernes sparemål for 2016.

Selskaberne har mulighed for at overføre en eventuel overopfyldelse af målet fra ét år til kommende år. Ved udgangen af 2016 har energiselskaberne samlet set akkumuleret en målopfyldelse i forhold til den frivillige aftale på ca. 105 pct. over perioden 2006-2016, og alle brancher har opfyldt deres forpligtelser.

Aktiviteter under energispareindsatsen det seneste år

Ny energispareaftale

D. 16. december 2016 blev der i forlængelse af aftalen om afskaffelse af PSO-afgiften af november 2016 indgået en ny energispareaftale mellem energi-, forsynings- og klimaministeren og energiselskaberne om energispareindsatsen i perioden 2016-2020. I den nye energispareaftale er sparemålet blevet reduceret fra 12,2 til 10,1 PJ årligt. Desuden er der i den nye aftale et væsentligt større fokus på egenkontrol og dokumentation af besparelser hos energiselskaberne. Af tekniske ændringer kan nævnes, at transport og varmepumper er blevet inkluderet i energispareaftalen, og at husstandsvindmøller og gårdbiogas ikke længere er omfattede.

Fejl i hulmursisoleringssager

I perioden december 2016 – februar 2017 udførte Energistyrelsen en særkontrol af indberettede sager om tilskud til hulmursisolering. Særkontrollen viste, at der var

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

væsentlige fejl i 37 af de 62 kontrollerede sager, hvilket medførte at ministeren og aftaleparterne indførte et tre måneders midlertidigt stop indberetning af hulmursisoleringssager, indtil området var undersøgt nærmere.

Energistyrelsen er fortsat ved at foretage en detaljeret gennemgang af de kontrollerede sager med henblik på at træffe afgørelser om, hvorvidt energiselskaberne skal korrigere deres indberettede besparelser på baggrund af sagerne i særkontrollen. Afgørelserne forventes at foreligge ultimo juni 2017. Energistyrelsen har dog allerede nu pålagt samtlige energiselskaber, der har indberettet besparelser relateret til hulmursisolering i 2016, at foretage en intern kvalitetssikring samt foretage eventuelle korrektioner af deres indberettede energibesparelser.

På et møde d. 12. juni 2017 besluttede ministeren i fællesskab med aftaleparterne at gøre det midlertidige stop permanent. Der kan fremover således ikke gives tilskud til hulmursisolering under energispareindsatsen.

Øgede midler til myndighedskontrol

Regeringen besluttede i april 2017 at tildele yderligere ressourcer til Energistyrelsen og Energitilsynet frem mod 2021 til brug for en styrket myndighedskontrol med energispareindsatsen. Der afsættes i alt yderligere 115 mio. kr. i perioden 2017-2021. Udgifterne til kontrolindsatsen skal finansieres inden for energispareaftalens økonomiske ramme og vil blive opkrævet som gebyrer hos de enkelte forpligtede net- og distributionsselskaber.

De yderligere ressourcer skal blandt andet benyttes til et skærpet tilsyn med selskabernes indberettede energibesparelser i form af udvidede stikprøvekontroller og løbende særkontroller, såfremt der er behov herfor, samt en skærpet kontrol med selskabernes afholdte omkostninger. Det forventes, at der som led i oprustningen af tilsynet vil blive ansat ca. 20 nye medarbejdere i Energistyrelsen og Energitilsynet, som fører myndighedskontrol med indsatsen. Den skærpede myndighedskontrol forventes ligeledes at blive understøttet af de præciserede og opstrammede krav til selskabernes egenkontrol og dokumentation af de opnåede energibesparelser.

Ny bekendtgørelse

Som opfølgning på den ny energispareaftale af december 2016 er der udarbejdet udkast til en ny bekendtgørelse om energispareydelse i net- og distributionsvirksomheder. Udkastet har været i høring i perioden d. 7. april – 15. maj 2017 samt i genhøring d. 31. maj – 9. juni 2017 og forventes at træde i kraft ultimo juni 2017. I udkast til bekendtgørelsen lægges der op til, at rollefordeling mellem Energistyrelsen og Energitilsynet ift. myndighedskontrol præciseres, samt at dokumentationskravene til de opnåede energibesparelser skærpes.

Realiserede energibesparelser i 2016

De forpligtede selskaber indberetter hvert forår, hvilke besparelser de hver især har realiseret. Oplysningerne i nærværende notat tager udgangspunkt i disse indberetninger.

Tabel 1 viser de sammenfattede indberetninger for 2016. Tabellen viser, at net- og distributionsselskaberne i 2016 samlet har realiseret besparelser svarende til 109 pct. af deres gennemsnitlige årlige sparemål, og at målet for 2016 dermed er overopfyldt. Fordelt på brancher kan det ses, at olieselskaberne har realiseret 78 pct., hvilket er en del under målet, mens fjernvarmeselskaberne har realiseret tæt på målet, nemlig 98 pct. Overopfyldelsen skyldes således målopfyldelsen i naturgas- og elselskaberne, som har realiseret hhv. 112 pct. og 119 pct. af deres respektive sparemål.

(TJ)	Årligt sparemål 2016	Indberettede besparelser 2016	Målopfyldelse 2016
	TJ	TJ	Procent
Elselskaber	3.620	4.313	119 %
Naturgasselskaber	2.100	2.368	112 %
Fjernvarmeselskaber	4.100	4.055	98 %
Olieselskaber	280	219	78 %
I alt	10.100	10.963	109 %

Tabel 1 - Energiselskabernes målopfyldelse i 2016

Akkumulering af opnåede besparelser i perioden 2006-2016

Som nævnt indledningsvist har net- og distributionsselskaberne siden 2006 haft en forpligtelse til at realisere energibesparelser i slutforbruget. De årlige sparemål har været fastsat i aftaler mellem ministeren og brancheorganisationerne.

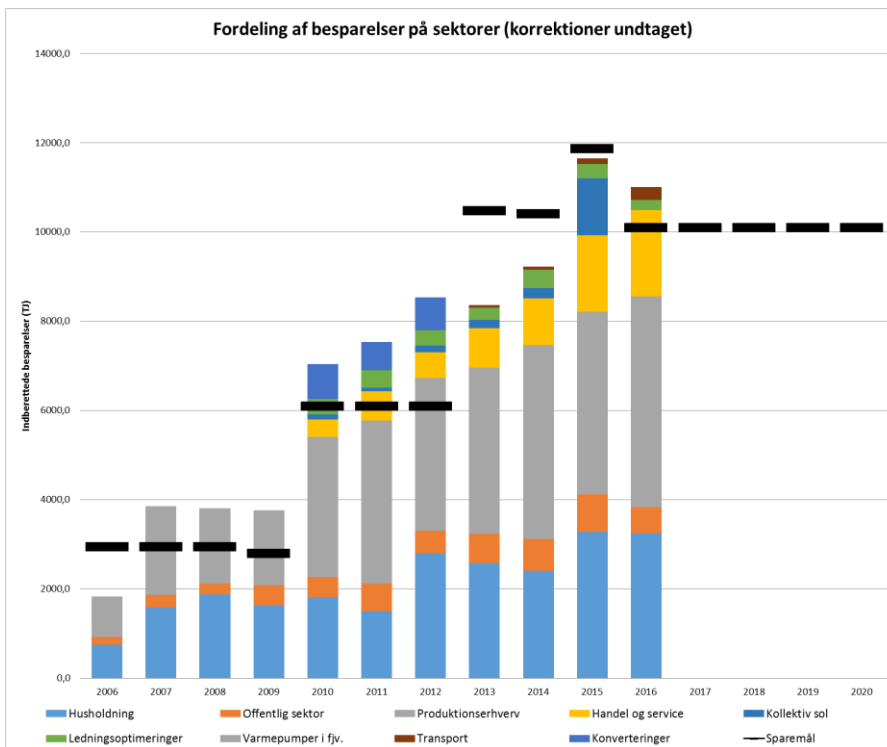
Målsætningen er justeret løbende og er senest revideret med den politiske aftale om afskaffelse af PSO-aftalen og implementeret i energispareaftalen af 2016. I aftaleperioderne 2006-2009 og 2010-2012 har net- og distributionsselskaberne samlet set overopfyldt deres sparemål, mens de i aftaleperioden 2013-2015 har underopfyldt deres mål. I 2016 har selskaberne igen overopfyldt målet (se tabel 2). Som nævnt indledningsvist har selskaberne mulighed for at overføre en eventuel overopfyldelse af målet fra ét år til kommende år. Denne mulighed gælder også på tværs af de enkelte aftaleperioder, således at eventuelle overopfyldelser i 2016 kan videreføres under den nye aftale i 2017, hvorfor målopfyldelsen over hele perioden er relevant.

Samlet set over perioden 2006-2016 har selskaberne en overdækning. På tværs af alle brancherne er der således ved udgangen af 2016 tale om en samlet overopfyldelse på 5 pct. i forhold til det fastsatte sparemål.

(TJ)	2006-2009		2010-2012		2013-2015		2016		Total	Indberettede besparelser total	Samlet målopfyldelse pr 1. januar 2017
	Sparemål	Indberettede besparelser	Sparemål	Indberettede besparelser	Sparemål	Indberettede besparelser	Sparemål	Indberettede besparelser	Sparemål total		
Elselskaber	5600	6077	8700	10506	14000	11829	3620	4322	31920	32734	103%
Naturgasselskaber	2000	2235	3300	3984	6300	5723	2100	2368	13700	14309	104%
Fjernvarmeselskaber	3600	4477	5700	7791	11700	10860	4100	4053	25100	27181	108%
Olieselskaber	450	465	538	820	772	741	280	219	2040	2245	110%
I alt	11650	13254	18238	23101	32772	29153	10100	10961	72760	76469	105%

Tabel 2 – Energiselskabernes målopfyldelse over perioden 2006-2016

I figur 1 nedenfor ses indberettede besparelser for de enkelte år sammenholdt med målene i de frivillige aftaler for perioden 2006-2016. Figuren illustrerer, at mens selskaberne havde en betydelig underopfyldelse i 2013 og 2014, realiserede de stort set deres mål i 2015, og i 2016 har selskaberne overopfyldt deres mål. Endvidere ses der i figur 1 de samlede årlige indberettede besparelser fordelt på sektorer.

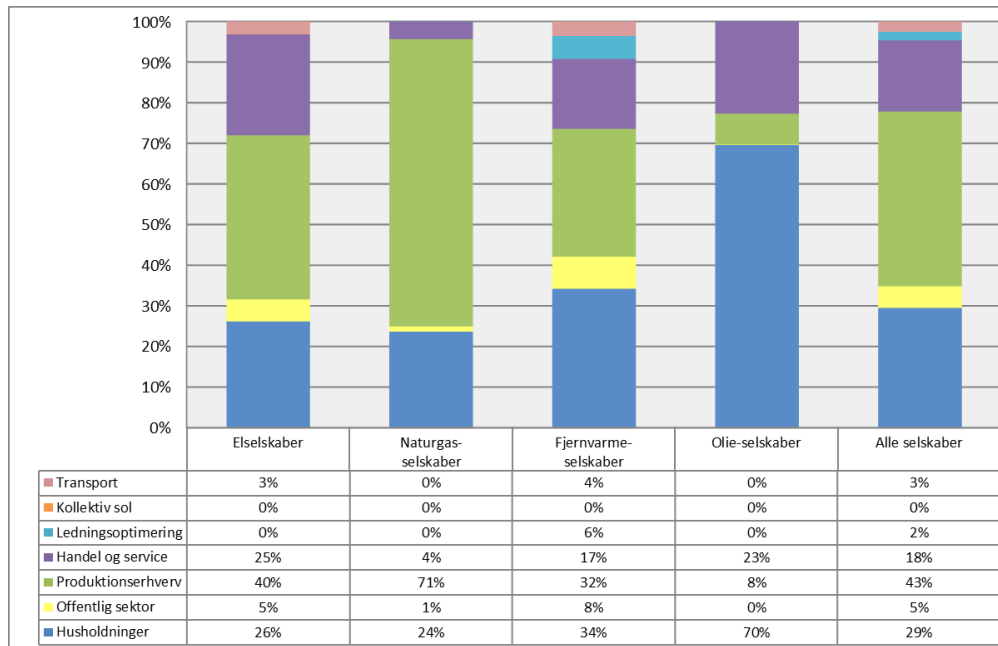

Figur 1 - Selskabernes besparelser fordelt på sektorer

Besparelserne fordelt på sektorer

Over halvdelen af selskabernes indberettede besparelser i 2016 har fundet sted i erhvervssektoren. Samlet set udgør de indberettede besparelser i hhv. produktionserhverv og handel og service 61 pct. Dette ses af figur 2.

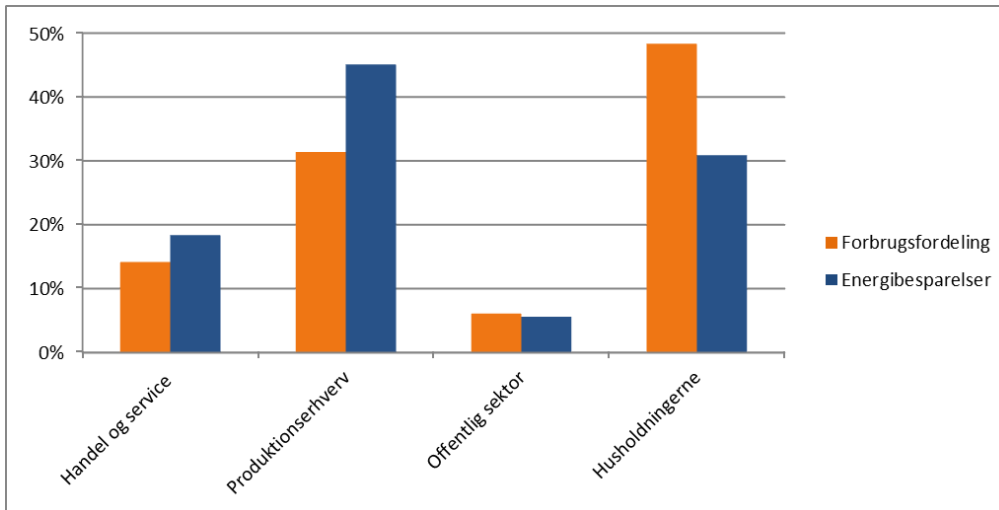

Figur 2 - Selskabernes besparelser fordelt på sektorer

Den største andel af energibesparelser blev realiseret i produktionserhvervene, der samlet set stod for 43 pct. Herefter fulgte husholdninger med 29 pct. og handel og service med 18 pct. Transport, ledningsoptimering og offentlig sektor stod hver især kun for mindre andele

Fordeling af besparelser på sektorer sammenlignet med forbrugsfordelingen

Figur 3 illustrerer fordelingen af energiforbruget i 2015¹ samt fordelingen af realiserede besparelser i 2016 på sektorerne handel og service, produktionserhverv, offentlig og husholdninger.

Figur 3 - Fordelingen af Danmarks energiforbrug i 2015 samt selskabernes indberettede besparelser i 2016 fordelt på sektorer*

*Energibesparelser opnået i forbindelse med netoptimering og transport er ikke medtaget i forbrugsfordelingen.

Sammenlignes andelen af besparelser med andelen af forbruget i sektorerne, er der en tendens til, at andelen af besparelser, der er realiseret i produktionserhvervene, er større end den tilsvarende andel af energiforbruget i produktionserhvervene. Omvendt er andelen af besparelser fundet i husholdningerne mindre end forbrugsandelen i husholdningerne. For handel og service samt offentlig sektor ligger andelen af energiforbrug og -besparelser forholdsvis tæt.

Forholdet mellem de realiserede energibesparelser i de respektive sektorer og andelen af energiforbruget i de sektorerne er i tråd med den udvikling, der har været de sidste år, og fordelingen i 2016 er i vid udstrækning identisk med fordelingen i 2015. Denne tendens til fokus på besparelser i erhvervene skal ses i sammenhæng med, at der som udgangspunkt er en større additionalitet i besparelser, der realiseres i erhvervslivet, hvilket bl.a. fremgår af tidligere evalueringer af energispareindsatsen.

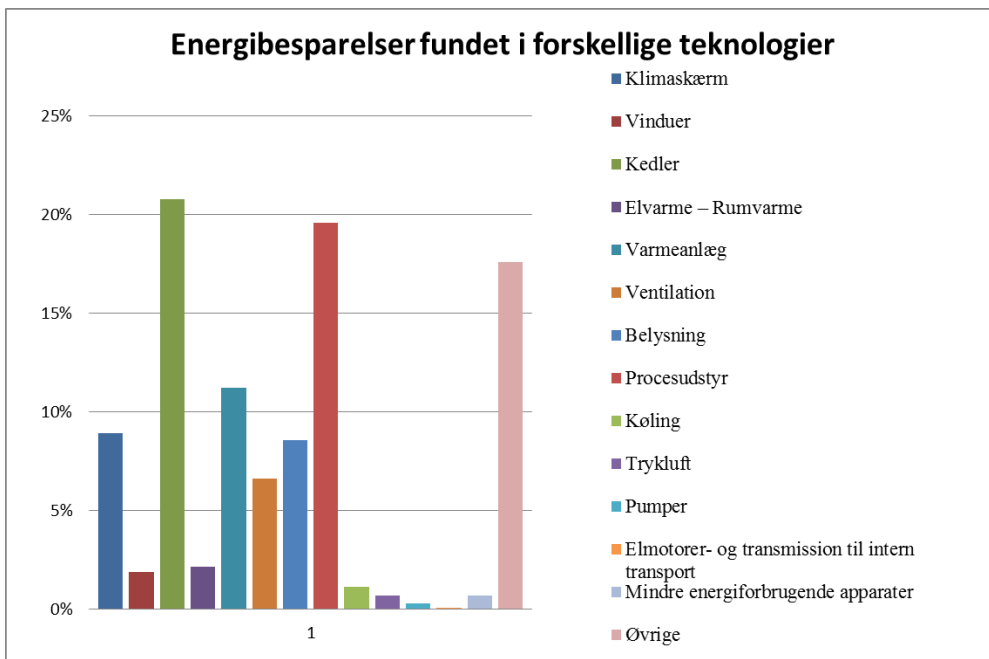
På baggrund af tilbagemeldinger fra energiselskaberne vurderes det desuden, at en anden og relateret årsag til, at der realiseres forholdsvis flere besparelser inden

¹ Baseret på tal fra Energistatistikken 2015. Energistatistikken for 2016 offentliggøres i efteråret 2017.

for produktionserhverv, er, at net- og distributionsselskaberne finder det lettere og mere omkostningseffektivt at identificere og realisere energibesparelserne her. Dette skyldes blandt andet, at besparelspotentialerne for de enkelte tiltag ofte er større i virksomhederne end fx i husholdningerne.

Fordeling af energibesparelser opdelt på teknologier

I forhold til fordelingen af besparelsesindsatsen på teknologier ses det af figur 4, at halvdelen af energibesparelserne er blevet realiseret ved tiltag på enten varmeanlæg, kedler eller procesudstyr. De væsentligste ændringer set i forhold til 2015 er, at andelen af energibesparelser inden for kedler er steget fra ca. 18 pct. til ca. 21 pct., mens den for klimaskærme er faldet fra ca. 14 pct. til ca. 9 pct.

Figur 4 - Fordeling af net- og distributionsselskabernes indberettede energibesparelser på teknologier*

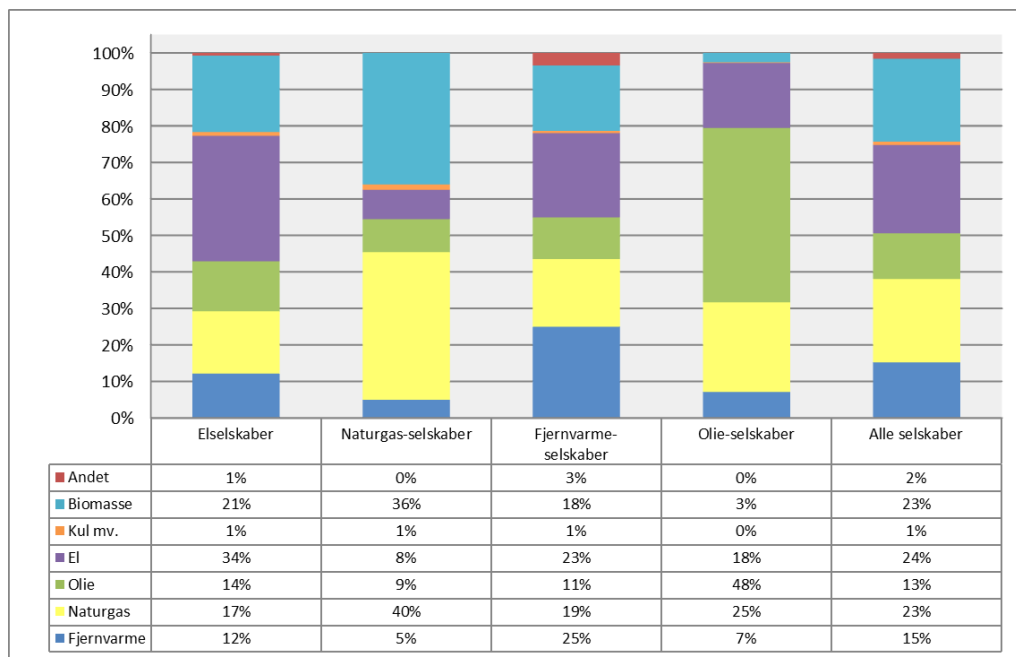
*Data for solvarme, ledningsoptimering, transport og konverteringer er ikke medtaget på figuren.

Fordeling af energibesparelser ud fra energiarter

I 2016 er der realiseret flest besparelser inden for hhv. elområdet, biomasseområdet og naturgasområdet. Således er 24 pct. af energibesparelserne i 2016 blevet realiseret inden for el, mens 23 pct. er realiseret inden for hvert af områderne biomasse og naturgas. Besparelser inden for fjernvarme udgør 15 pct., og oliebesparelser udgør 13 pct. Besparelser inden for øvrige brændsler, herunder kul, koks, mv., har samlet set udgjort 2 pct. af de indberettede besparelser.

Set i forhold til 2015 er der sket et fald i andelen af besparelser inden for fjernvarme fra 28 pct. til 15 pct. Biomasseandelen er omvendt steget fra 16 pct. til 23 pct., mens den til sammenligning var 9,7 pct. i 2014. Derved fortsætter stigningen af besparelser, der er realiseret inden for biomasse.

Fordelingen på energiarter er vist i figur 5. Det ses, at alle selskaber generelt realiserer flest besparelser inden for egen energiarart.

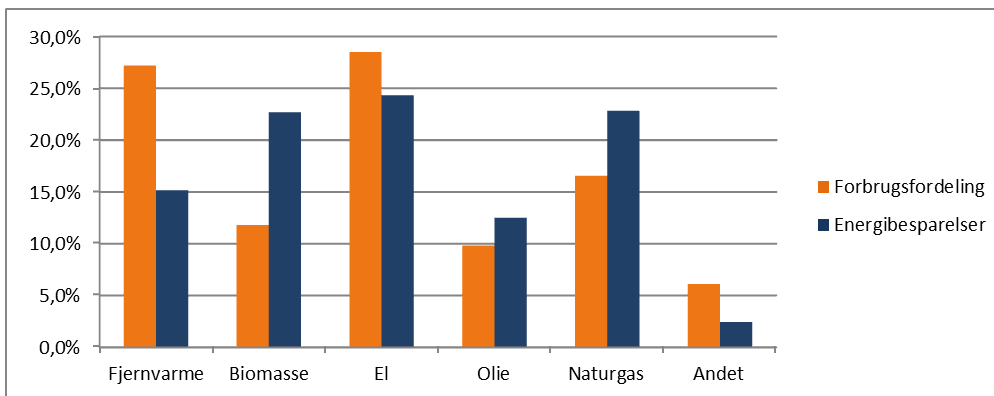

Figur 5 - Selskabernes besparelser fordelt på energiarter for 2016

Fordeling af besparelser på energiarter sammenlignet med forbrugsfordelingen

I figur 6 sammenlignes det endelige energiforbrug i 2015 fordelt på energiformer med andelen af besparelser, der er blevet realiseret i 2016 inden for de tilsvarende energiformer.

Figuren illustrerer, at der særligt inden for biomasse gennemføres mange besparelser i forhold til andelen af forbrug. Andelen af besparelser i naturgas ligger også et godt stykke over andelen af forbrug, hvorimod andelen af besparelser, der realiseres inden for el og fjernvarme, er relativt mindre end andelen af det samlede forbrug af disse energiformer. Andelen af besparelser, der er realiseret i slutforbruget af olie, svarer i store træk til andelen af forbrug. For så vidt angår andelen af besparelser i kategorien "andet", der omfatter kul og vedvarende energi anvendt direkte i slutforbruget, er disse mindre set i forhold til forbruget.

Figur 6 - Fordelingen af Danmarks energiforbrug i 2015 samt selskabernes realiserede energibesparelser i 2016 fordelt på energiarter*

*Energiforbrug og besparelser i forbindelse med transport er ikke medtaget.